

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA
Mjere razvoja
Općina Svetvinčenat

MICRO projekt d.o.o.

Stepinčeva 38, 21 311 Stobreč

Tel: 021 555 400

Fax: 021 555 419

www.microgrupa.com

Split, 02. travanj 2009. godine

SADRŽAJ

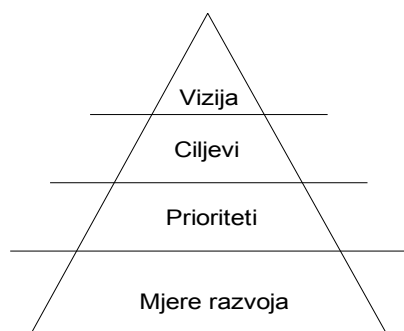
SADRŽAJ	3
1. MJERE RAZVOJA OPĆINE SVETVINČENAT.....	4
1.1. Uvod	4
1.2. Prijavljivanje razvojnih projekata za mrežu projekata u regionalnom operativnom programu.....	5
1.2.1. Kriteriji za odabir projekata Regionalnog Operativnog Programa (ROP) Istarske županije.....	6
1.3. Struktura obrazaca razvojnih mjera	9
2. STRATEŠKI CILJ 1 – CJELOGODIŠNJI RAZVOJ TURIZMA	11
2.1. Razvoj turističke ponude.....	11
2.2. Očuvanje kulturne i prirodne baštine.....	12
3. STRATEŠKI CILJ 2 – RAZVOJ INFRASTRUKTURE	13
3.1. Razvoj komunalne infrastrukture.....	13
3.2. Razvoj društvene i poslovne infrastrukture	14
4. STRATEŠKI CILJ 3 – UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	16
4.1. Zaštita okoliša	16
4.2. Cjeloživotno obrazovanje	17
POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA.....	19
Prilog 1: MJERE RAZVOJA- detaljan prikaz	20

1. MJERE RAZVOJA OPĆINE SVETVINČENAT

1.1. Uvod

Mjere razvoja su najvažniji dio Programa ukupnog razvoja općine ili grada. Program ukupnog razvoja Općine Svetvinčenat sadrži razrađene mjere razvoja navedene Jedinice lokalne samouprave što je detaljno obrađeno u ovom dokumentu – Mjere razvoja. Mjere razvoja predstavljaju konkretizaciju strategije, tj. ciljeva i prioriteta u pojedinoj jedinici lokalne samouprave. Bez njih planirani razvoj ne bi imao konkretno uporište, te se u konačnici ne bi ni ostvario. Mjera razvoja u stvarnosti predstavlja projekt ili skupinu projekata koje treba provesti kako bi se ostvario određeni cilj. U piramidalnoj strukturi razvoja, mjere su jedini opipljivi i u konačnici vidljivi dio strategije razvoja pojedine JLS.

Slika 1 Strategija razvoja pojedinih JLS

Izvor: Vlastita obrada

Mjere razvoja sadržane su u pojedinim ciljevima i prioritetima razvoja grada. Konkretno, u Općini Svetvinčenat na radnim skupinama su definirana tri strateška cilja prema kojima se treba odvijati razvoj. Ti ciljevi su:

- **CILJ 1: Razvoj cjelogodišnjeg turizma**

Strateškim ciljem 1 se nastoji potaknuti razvoj turizma baziranog na tradiciji te kulturnoj i prirodnoj baštini. Da bi se ostvario takav cilj razvojne institucije morati će održivo upravljati prirodnom i kulturnom baštinom. Turizam je na području središnje Istre dugo vremena bio zapuštena djelatnost zahvaljujući nametanju industrije kao osnovnog smjera gospodarskog razvoja. Uzevši u obzir prostorne, društvene i kulturne karakteristike na području općine Svetvinčenat, primjetno je da određeni oblici turizma imaju značajnu priliku razvoja i to kako u vidu komplementarne ponude s klasičnim oblicima turizma u primorju (izletnički, gastronomski i kulturni turizam), tako i u vidu samostalne ponude razvojem vlastitih atrakcija i smještajnih kapaciteta. Boljom edukacijom stanovništva i koordinacijom među različitim gospodarskim subjektima ostvarili bi se potrebni preduvjeti za značajan razvoj turističke djelatnosti na području promatrane općine.

- **CILJ 2: Razvoj infrastrukture**

Strateškim ciljem 2 nastojalo bi se unaprijediti kvalitetu života te unaprijediti komunalnu i društvenu infrastrukturu. Kvaliteta života za svakoga pojedinca ima različito značenje pa se može smatrati relativnim pojmom. Međutim, klasično poimanje kvalitete života može se svesti na razvoj obrazovanja, sporta, rekreacije, zdravstvenih i socijalnih programa kao i poboljšanje javnih usluga (vodoopskrba, kanalizacija i dr.) koje nedvojbeno utječu na kvalitetu života određene sredine.

- **CILJ 3: Unapređenje kvalitete života lokalnog stanovništva**

Opći trend u svijetu, pa i u Hrvatskoj je zaštita okoliša. Taj trend dolazi kako posljedica nepažnje prema čovjekovoj okolini kroz niz od pedesetak godina pojačane industrijalizacije. Spoznajom o ograničenosti kapaciteta prirode čovjek se doveo u nezavidnu poziciju da mora na uštrb prirode ograničavati svoj ekonomski rast. O ovoj problematici napisano je niz radova, održano veliki broj foruma, sjednica, predavanja, doneseno nebrojeno zakonskih akata i strategija, što je u konačnici rezultiralo gubitkom iz vida svrhe svega toga, a to je kvaliteta života pojedinca, ali i cjelokupnog društva. Opredjeljenje za ekološki održiv razvoj sve je manje pitanje izbora a sve više kratkoročna nužnost jer su granice nakon kojih su posljedice nepopravljive ili vrlo teško popravljive sve bliže i sve ih se brže i lakše doseže. U kontekstu Istarske županije, uravnotežen i održiv razvoj podrazumijeva ponajprije prostorno uravnoteživanje i smanjivanje postojećih razvojnih pritisaka i trendova njihovim strožim usmjeravanjem i ograničavanjem u obalnom području, a poticanjem i osmišljavanjem u prostoru unutrašnjosti poluotoka. Osim toga, očuvanje okoliša u uvjetima suvremenog standarda i načina življenja i potrošnje zahtijeva osiguranje kvalitetne infrastrukture – prvenstveno sustava gospodarenja otpadom te sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Stoga je ostvarivanje ovog cilja zamišljeno kroz dva prioriteta, i to *Zaštita okoliša i Cjeloživotno obrazovanje*.

1.2. Prijavljivanje razvojnih projekata za mrežu projekata u regionalnom operativnom programu

Provedba ROP-a odnosno u njemu zacrtanih strateških ciljeva realizirat će se kroz provedbu niza projekata; od kojih se za mnoge drži da će se moći financijski podupirati iz predpristupnih fondova EU, drugih donatora, te drugih sredstava dostupnih na nacionalnoj i regionalnoj razini u RH. Jedna od kontinuiranih zadaća JPP (Jedinica za provedbu projekata Istarske županije) je prikupljanje projektnih ideja od najšireg kruga predlagatelja projekata.

U svrhu toga upućuje se javni poziv čiji je predmet prikupljanje projektnih ideja za provedbu Regionalnog operativnog programa (ROP-a) Istarske županije. Sve jedinice lokalne samouprave, organizacije, institucije, poduzeća i privatne osobe s područja Istarske županije mogu prijaviti svoje projektne ideje. Projektne ideje su ograničene samo na područje

navedene županije.

1.2.1. Kriteriji za odabir projekata Regionalnog Operativnog Programa (ROP) Istarske županije

Radna skupina i Partnerski Odbor Istarske županije zajednički su donijeli odluku o procesu odabira projekata za ROP kroz faze opisane u tabeli koja slijedi i njima pripadajućim kriterijima. Projekti odabrani za provedbu kroz ROP moraju biti u skladu sa strategijom ROP-a, kao i s drugim županijskim i nacionalnim strategijama i razvojnim planovima.

Tablica 1: Kriteriji za odabir projekata Regionalnog Operativnog Programa (ROP-a) Istarske županije

FAZA	KRITERIJI (PROJEKTI BI TREBALI)	REZULTATI
<p>1) IDENTIFIKACIJA: U ovoj se fazi utvrđuju projekti.</p> <p>2) VREDNOVANJE ODABIRA</p>	<p>OBVEZNI KRITERIJI: Projekti mogu biti u bilo kojoj fazi razvoja, od početne zamisli do iscrpnog plana, ali moraju ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odražavati ROP - tj. rezultirati iz osnovne i SWOT analize i proizlaziti iz prioriteta i mjera ROP-a. - Podudarati se s ostalim odobrenim planovima (tj. postojećim i odobrenim nacionalnim/županijskim/prostornim planovima jedinica lokalne samouprave), sektorskim i drugim. - Biti usklađeni s Nacionalnom strategijom regionalnog razvoja RH. <p>POŽELJNI KRITERIJI: U najboljem slučaju projekti bi trebali ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - pridonijeti razvoju konkurentnog gospodarstva - pridonijeti jačanju ljudskog potencijala - pridonijeti očuvanju okoliša - biti usklađeni s relevantnim programima EU-a za razdoblje 2007. – 2013. - općenito biti usklađeni s horizontalnim ciljevima EU-a. 	<p>Proces identifikacije treba rezultirati dugačkim popisom projekata s pravom prvenstva (koji zadovoljavaju kriterije).</p> <p>Projekti trebaju biti razvrstani po uobičajenim (EU i nacionalnim) sektorima, kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj poduzetništva - poljoprivredna potpora i ruralni razvoj - infrastruktura (kanalizacija, odlagališta otpada i sl.) - obrazovanje i razvoj ljudskih resursa - zdravstvo i socijalna skrb - kulturna baština, okoliš i turizam.
<p>3) RANGIRANJE</p> <p>Pri primjeni tih kriterija potrebni su neki preliminarni podaci o projektima kao što su opcije, opseg, troškovi i dobiti.</p>	<p>OBAVEZNI KRITERIJI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mora biti označen kao projekt s pravom prvenstva od strane Partnerskog odbora. - Može se brzo pripremiti u smislu studije izvedivosti i detaljnog osmišljavanja (bez većih problema tehničke, ekološke, financijske, privredne, socijalne ili druge naravi). - Može se brzo realizirati (npr. nabava zemljišta ne predstavlja problem, postoji lokacijska (građevinska dozvola te projektna dokumentacija). - Raspoloživa sredstva sufinanciranja. Projekt ima 	<p>Popis visoko prioritetnih projekata u svakom od sektora koji uglavnom zadovoljavaju preliminarnu procjenu (pre-feasibility).</p> <p>To usklađivanje prioriteta lokalne razine s prioritetima vlade i međunarodnih izvora financiranja optimizira pristup sredstvima financiranja.</p>

	<p>osigurano sufinanciranje u iznosu od najmanje</p> <p>20% troškova projekta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Početna procjena dokazuje veće koristi od troškova (cost benefit). - Odgovorna institucija ima kapacitet za upravljanje i održavanje projekta 	
	<p>SVI PRIORITETNI PROJEKTI TREBALI BI UKLJUČIVATI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predmet, prioritet i mjeru za koju se veže prijedlog projekta - kratak opis stanja - kratak opis prijedloga rješenja koji sadržava mogućnosti, ciljne korisnike, dopunske projekte i operativne odgovornosti - trenutčan status pripreme - sva ključna pitanja u vezi s okolišem ili nabavkom zemljišta - uključenje u prostorni plan <p>ZA VISOKO PRIORITIZIRANE PROJEKTE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procjena troškova s točnošću od manje ili više od 25% - početna procjena o koristima - definiranje organizacije za sufinanciranje (i fondovi) - kratak pregled plana provedbe s definiranim rokovima i odgovornostima. 	<p>Matrica za projekte s pravom prvenstva prema sektoru kao što je pokazano u tablici:</p> <p>S1 S2 S3 S4</p> <p>VISOKI PRIORITET</p> <p>Projekt 1 P1 P1 P1 Projekt 2 P2 P2 P2 Projekt 3 P3 P3 P3 Projekt 4 P4 P4 P4 Projekt 5 P5 P5 P5 itd. itd. itd. itd.</p> <p>PRIORITET (Drugi identificirani projekti koji nemaju dovoljno podataka za Pravo prvenstva)</p> <p>Projekt 1 P1 P1 P1 Projekt 2 P2 P2 P2 Projekt 3 P3 P3 P3 Projekt 4 P4 P4 P4 Projekt 5 P5 P5 P5 itd. itd. itd. itd.</p>

Izvor: ROP Istarske županije, str. 102-103.

1.3. Struktura obrazaca razvojnih mjera

U daljnjem tekstu opisana je struktura obrazaca razvojnih mjera. Dana su objašnjenja radi lakšeg praćenja dokumenta, izbjegavanja nesporazuma i snalaženja u pojedinim razvojnim mjerama.

- **Naziv razvojne mjere**
 - Prikazuje **osnovno** značenje pojedine mjere razvoja
- **Jedinica lokalne samouprave**
 - Ukoliko se pojedini programi razvoja rade za više Jedinica lokalne samouprave važno je utvrditi za **koju** JLS se odnosi pojedina mjera kako ne bi došlo do preklapanja sličnih mjera razvoja u različitim JLS.
- **Operativni program**
 - U različitim razdobljima mogu biti izrađeni različiti razvojni programi na različitim razinama odlučivanja. Na lokalnoj razini postoje Programi ukupnog razvoja i Mape razvoja (koje izrađuje MICRO projekt d.o.o.), dok na regionalnoj razini postoje Regionalni operativni programi. Pojedine mjere razvoja mogu biti sadržane u različitim programima razvoja.
- **Cilj**
 - Svaka strategija razvoja sadrži strateške ciljeve. Izrađuju se na radnim skupinama na kojima se i u konačnici definiraju. U praksi, strategija razvoja sadrži od tri do pet ciljeva. Važno je utvrditi kojem cilju pripada pojedina mjera.
- **Prioritet**
 - Svaki pojedini cilj unutar sebe ima razrađene prioritete. Kao i ciljevi, svaki prioritet se utvrđuje na radnim skupinama na kojima sudjeluju lokalni stručnjaci iz pojedinih područja. U pravilu se utvrđuju dva do četiri prioriteta unutar pojedinog cilja.
- **Kategorizacija mjere**
 - Kategorizacija mjera prikazuje na koju kategoriju razvoja se odnosi pojedina mjera. U praksi postoji niz kategorija kao što su zdravstvo i socijalno zbrinjavanje, obrazovanje, zaštita okoliša, šport, komunalna infrastruktura itd.
- **Opis mjere**
 - Opis mjere prikazuje točno određenu lokaciju na kojoj se mjera izvodi, fazi u kojoj se nalazi te kategoriju stanovništva koja će u najvećoj mjeri imati koristi od projekta. Također, opisom je riješena dvojba radi li se o izradi dokumentacije (razvojna strategija određene gospodarske grane) ili o izgradnji i sanaciji određenih objekata.
- **Preduvjeti provođenja mjere**
 - Preduvjeti provođenja mjere pokazuju koje se radnje trebaju izvršiti prije nego se krene u realizaciju razvojnog projekta. Postoji mogućnost da se krene u realizaciju

- **Odgovorne institucije**
 - Različite razvojne mjere zahtijevaju različite odgovorne institucije. Utvrđivanjem odgovorne institucije onemogućuje se prebacivanje odgovornosti s jedne institucije na drugu ukoliko dođe do zastoja u realizaciji projekta.
- **Odgovorna osoba u JLS**
 - S obzirom da se razvojne mjere realiziraju na području pojedine JLS potrebno je utvrditi pojedince koji bi bili odgovorni za praćenje i nadgledanje realizacije razvojne mjere.
- **Razdoblje provedbe**
 - Razdobljem provedbe okvirno se definira potrebno vrijeme za provedbu određene mjere razvoja. Potrebno vrijeme je nužno dobro isplanirati prvenstveno zbog donošenja proračunskog okvira. Dobro utvrđeno vrijeme provedbe uvelike olakšava planiranje ostalih razvojnih aktivnosti.
- **Rokovi**
 - Rokovi pokazuju najpovoljniji vremenski okvir u kojemu se mjera treba ostvariti. Najpovoljniji vremenski okvir znači balansiranje mogućnosti financiranja, vremenskih prilika i ostalih čimbenika i koji mogu utjecati na izvedbu projekta.
- **Ukupan proračun mjere**
 - Ukupan proračun mjere pokazuje cjelokupan iznos koji treba uložiti. Ukazuje na potrebu potrage za dodatnim izvorima financiranja ukoliko se razvojna mjera ne može financirati iz jednog izvora.
- **Uloženo do sada**
 - Određeni projekti mogu biti pokrenuti i prije izrade Programa ukupnog razvoja. Stoga je bitno znati koliko je do sada uloženo i iz kojih su fondova financirani projekti. Poznavanje financijskog tijeka olakšava upravljanje razvojnim projektima.
- **Očekivani iznosi financiranja**
 - Očekivani iznos financiranja prikazuje iz kojih se sredstava financira određena mjera. Ova stavka je važna odgovornim osobama i institucijama kako bi u određenom trenutku znali, ukoliko dođe do zastoja u realizaciji, kome se obratiti s pitanjem vezanim za financiranje projekta.

2. STRATEŠKI CILJ 1 – CJELOGODIŠNJI RAZVOJ TURIZMA

Strateškim ciljem 1 se nastoji potaknuti razvoj turizma baziranog na tradiciji te kulturnoj i prirodnoj baštini. Da bi se ostvario takav cilj razvojne institucije morati će održivo upravljati prirodnom i kulturnom baštinom. Turizam je na području središnje Istre dugo vremena bio zapuštena djelatnost zahvaljujući nametanju industrije kao osnovnog smjera gospodarskog razvoja. Uzevši u obzir prostorne, društvene i kulturne karakteristike na području općine Svetvinčenat, primjetno je da određeni oblici turizma imaju značajnu priliku razvoja i to kako u vidu komplementarne ponude s klasičnim oblicima turizma u primorju (izletnički, gastronomski i kulturni turizam), tako i u vidu samostalne ponude razvojem vlastitih atrakcija i smještajnih kapaciteta. Boljom edukacijom stanovništva i koordinacijom među različitim gospodarskim subjektima ostvarili bi se potrebni preduvjeti za značajan razvoj turističke djelatnosti na području promatrane općine.

2.1. Razvoj turističke ponude

Za cjelokupno područje navedene općine nastati će još niz mjera i projekata koje će pojedine JLS samostalno realizirati te tako pridonijeti kvalitetnijem razvoju turističke ponude. Uzevši u obzir prostorne, društvene i kulturne karakteristike na području općine Svetvinčenat, primjetno je da određeni oblici turizma imaju značajnu priliku razvoja i to kako u vidu komplementarne ponude s klasičnim oblicima turizma u primorju (izletnički, gastronomski i kulturni turizam), tako i u vidu samostalne ponude razvojem vlastitih atrakcija i smještajnih kapaciteta.

Očuvani srednjovjekovni kaštel i trg, festival plesa i neverbalnog kazališta samo su dio ukupne turističke ponude na području općine Svetvinčenat, što lokalnom turizmu kao djelatnosti nudi značajnu razvojnu perspektivu.

Da bi se cjelokupna turistička ponuda upotpunila potrebno je učiniti niz mjera kao što je izgradnja turističke zone, program poticanja agroturizma kako bi se predstavila i gastronomska kultura ovog kraja, zatim poticanje obnove i korištenja starih zgrada u svrhu turizma te niz drugih mjera koje će biti u duhu razvoja turističke infrastrukture.

Pregledom trenutnog stanja djelatnosti na području općine, primjetna je nedovoljna razvijenost turizma u ukupnoj strukturi gospodarstva općine posebno s obzirom na mogućnosti. Uzevši u obzir brojne kulturno-povijesne spomenike i manifestacije, općina Svetvinčenat ima sve predispozicije da postane privlačno turističko odredište. U zadnje vrijeme primjetna je sve učestalija pojava kvalitetne gastronomske ponude s izvorno istarskim vinima i jelima, što pogoduje razvoju seoskog i gastronomskeg turizma.

2.2. Očuvanje kulturne i prirodne baštine

Kulturna baština ogledava se u arhitekturi, sakralnim objektima i kulturnim spomenicima. Ona je konstantno prisutna na ovim područjima još od davnina. Kulturno spomenička baština općine Svetvinčenat ogleda se kako u materijalnim tako i u nematerijalnim dobrima koja se iskazuje kroz narodne rukotvorine, izložbe te tradicionalne narodne pjesme i plesove (Festival plesa i neverbalnog kazališta Klapa koji okuplja brojne europske i hrvatske umjetnike te publiku) čime vrši promociju turizma Općine Svetvinčenat. Očuvanje kulturne baštine značajno je za preživljavanje raznih tradicija. Očuvanje kulturne baštine potrebno je njegovati, jer samo tako će mlađe generacije osjetiti važnost i privlačnost prema mjestu u kojem žive. Njegovanje tradicije prenijeti će duh davnina i omogućiti identifikaciju s vrijednostima koje su nekad bile vrlo značajne. U ovom pogledu potrebno je spomenuti bogato prirodno nasljeđe općine koje je rezultiralo i u bogatoj i raznolikoj kulturno spomeničkoj baštini. Kulturna dobra su jedna od rijetkih dobara koja u vrijeme globalizacije nisu uvozno zavisna, a njeni direktni i indirektni učinci najviše donose ploda upravo u mjestima u kojima se nalaze. Općenito govoreći, kulturna baština najlakše se promovira održavanjem raznih manifestacija (Fešta od rožic, Smotra Istarskih ovaca i prezentacija ovčjih proizvoda (Svetvinčenat), Fešta mladega vina, Dan Općine, Ivanja i izbor najkoze). U tom pogledu sve JLS trebati će iskoristiti veliki broj stranih fondacija, kao i fondove EU koje ulažu u spomeničku baštinu. Jedan od važnih elemenata razvoja i prezentacije kulture jest izrada projekata koji bi povezivali kulturu s turizmom. Time bi kulturno umjetnička baština dobila besplatnu i efikasnu promociju i ujedno mogućnost komercijalizacije, a turistička ponuda bi bila proširena na još jedan segment. Takav pristup doprinosi razvoju i realizaciji više strateških i prioritarnih ciljeva.

Kulturna i prirodna baština na području općine Svetvinčenat je prepoznata od nadležnih tijela, a turizam, kojim bi se trebala valorizirati navedena baština, je određen kao razvojna djelatnost od strane Općine. Nadalje, Nacionalna strategija razvoja kulturnog turizma, koju je usvojila Vlada RH je u prvom redu podizanje stupnja znanja i vještina potrebnih za razvoj kvalitetnih kulturno-turističkih proizvoda. Strategija definira pet prioriteta: *Stvaranje klime koja podupire inicijative razvoja kulturno-turističkih proizvoda, uspostavljanje formalne organizacije zadužene za implementaciju strategije, podizanje razine znanja i vještina potrebnih u osmišljavanju kvalitetnih proizvoda, razvoj kvalitetnih, dobro osmišljenih kulturno-turističkih proizvoda, kvalitetnija promocija.*

Na području općine ne postoje veći industrijski zagađivači, što za posljedicu ima visoku kvalitetu zraka, postojanje izvorišta pitke vode i očuvan prirodni krajobraz. Navedeno daje mogućnost korištenja prirodne baštine kao dodatna ponuda u turizmu, s tim da je potrebno voditi računa da povećanjem turista i izletnika ne dođe do zagađenja i uništavanja.

3. STRATEŠKI CILJ 2 – RAZVOJ INFRASTRUKTURE

Strateškim ciljem 2 nastojalo bi se unaprijediti kvalitetu života kroz poboljšanje i razvoj komunalne, društvene te poslovne infrastrukture. Kvaliteta života za svakoga pojedinca ima različito značenje pa se može smatrati relativnim pojmom. Međutim, klasično poimanje kvalitete života može se svesti na razvoj obrazovanja, sporta, rekreacije, zdravstvenih i socijalnih programa kao i poboljšanje javnih usluga (vodoopskrba, kanalizacija i dr.) koje nedvojbeno utječu na kvalitetu života određene sredine.

3.1. Razvoj komunalne infrastrukture

Javna infrastruktura je temelj za funkcioniranje urbanog naselja. U nju se ubrajaju ceste, javne površine, cestovna rasvjeta, vodovod i kanalizacija, telekomunikacija, energetska i druga infrastruktura koja služi svim građanima i poduzetnicima općine koji se njome svakodnevno služe. Ona je temelj za kvalitetno funkcioniranje JLS prema gospodarskim, ekološkim i socijalnim kriterijima.

U općini Svetvinčenat nema većih problema u prometnom sustavu a to se prvenstveno odnosi na „crne točke“ i uska grla. Većina naselja na području općine Svetvinčenat je povezana cestama i pristupnim putovima od čega je 5% neasfaltiranih. Potrebno je riješiti nedostatak prometne signalizacije na području naselja općine u suradnji s nadležnim institucijama.

Postojeći vodovodni sustav općine Svetvinčenat uključuje sva naselja i djelomično zadovoljava potrebe stanovništva za pitkom vodom, problemi se u mreži javljaju sporadično, uglavnom u ljetnim mjesecima i to radi slabog pritiska u sušnom razdoblju, južno od naselja Jurišići. Nedavno je i izrađena strategija razvoja vodoopskrbne mreže na području Svetvinčenat za sljedećih 20 godina, od strane Vodovoda, Pula. Ovaj je dokument prvi korak u saniranju i razvoju vodovodne mreže u općini. Prioritet je izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda dijelova naselja i drugih gospodarskih zona bez kanalizacije.

Na području općine Svetvinčenat ne postoji izgrađena mreža za odvodnju sanitarnih otpadnih voda. Sanitarne otpadne vode ispuštaju se u septičke jame bez kontrole vodotijesnosti istih tako da većina nepročišćenih otpadnih voda završava u podzemlju.

Za unapređenje odvodnje potrebno je izraditi **Studiju odvodnje sanitarnih otpadnih voda općine Svetvinčenat**, te odrediti točna **mjesta ispuštanja** otpadnih voda i/ili ponovnu uporabu vode a prema Odredbama Prostornog plana Istarske županije i u skladu s uvjetima o vodozaštitnim područjima.

Na području općine Svetvinčenat postojeći elektroopskrbni sustav čine samo objekti distribucije. Riječ je o trofaznom elektroenergetskom sustavu koji je potrebno modernizirati kako bi bio adekvatan potrebama općine.

Na području općine Svetvinčenat trenutno nema izgrađenih plinovodnih sustava. Određeni,

ali nepopisani broj kućanstava koristi UNP (ukapljeni naftni plin) s izvedenim kućnim instalacijama; procjenjuje se da ispod 5% kućanstava koristi UNP na gore opisani način.

3.2. Razvoj društvene i poslovne infrastrukture

Ova smjernica razvoja obuhvaća spektar društvenih potreba kao što su obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb te šport i rekreacija, kao i razvoj obrtništva, te malog i srednjeg poduzetništva.

U razmatranju plana razvoja općine Svetvinčenat potrebno je posebnu pažnju posvetiti **institucijama društvenih djelatnosti**. Pod tim se podrazumijeva status i razvoj: općinske udruge, obrazovanje, očuvanje i razvoj kulturnih vrijednosti, objekti i institucije koje svojim djelovanjem i postojanjem promiču športski život općina, sustav zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, sustav vatrogasne zaštite.

Obrazovanje stanovništva je proces koji se ne događa spontano. U njega je potrebno ulagati, a pri tome rezultate ne očekivati odmah. Rezultati se mogu pojavljivati tek nakon određenog razdoblja. Obrazovanje se odnosi na osnovno, srednje i visoko školstvo. Osnovno i srednje školstvo je u domeni JLS i županije, dok visoko školstvo uglavnom nije. Sustavi obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te institucije istih zahtijevaju poseban tretman. Obrazovne institucije svojim djelovanjem utječu na gospodarstvenu sliku općine. Regionalni operativni program županije kao jedan od osnovnih županijskih problema generalno ističe i potrebu za boljom komunikacijom i suradnjom gradova i općina međusobno i sa županijom, ali i županije s resornim ministarstvom. Ovakav vid suradnje je potreban kako bi realizirao dugoročan ekonomski razvitak na području cijele Istarske županije.

Veliki izazov će također predstavljati upravljanje projektima ekonomskog razvoja financiranim od strane Europske Unije. U vezi s tim problemom poduzete su mjere koje leže u činjenici da se značajna sredstva angažiraju u financiranju decentraliziranih funkcija u osnovnom školstvu, zdravstvu i socijalnoj skrbi. Također se i znatna sredstva ulažu u izgradnju komunalne strukture, stipendiranje učenika i studenata, sufinanciranje raznih programa i aktivnosti u kulturi i športu.

Reformu i unaprjeđenje srednjeg školstva na državnoj razini treba shvatiti kao sredstvo koje vodi prema istom cilju. Posljedica ovakve politike je i ublažavanje nepovoljne demografske strukture stanovništva u kojoj je veliki udio starijeg stanovništva.

U općini Svetvinčenat trenutno postoji potreba za proširenjem vrtića i izgradnjom zgrade za jaslice. Trenutno se u vrtiću ništa ne adaptira, ali postoji potreba za sanacijom fasade i krova. Vrtić radi prema programu „Vrtić dječja kuća“. Također, pruža usluge prehrane te pokriva cjelokupno područje Općine Svetvinčenat. U općini Svetvinčenat postoje 2 osnovne škole. Osnovna škola Juršići prva je osnovna škola u Hrvatskoj. Škola ispunjava većinu kriterija HNOS-a, ali će u dogledno vrijeme biti potrebna nadogradnja škole. U osnovnoj školi je neophodna obnova stolica i panoa. U školi se trenutno ništa ne adaptira, ali je potrebna hitna sanacija krova s obzirom na poplave koje se stvaraju za vrijeme padanja kiša. Škola nema športsku dvoranu, ali je ona predviđena u idejnom projektu dogradnje škole. Osnovna škola Svetvinčenat ne ispunjava kriterije HNOS-a. Školski inventar je u lošem stanju te je potrebna

njegova obnova. Na školi je potrebno izmijeniti svu vanjsku drvenariju (prozore), dograditi 4 učionice i športsku dvoranu (s obzirom da trenutno postoji samo prostorija od 80 m² s nedovoljnom opremom), a u školskoj zgradi postoji potreba za adaptacijom hidrantske mreže.

Na području općine Svetvinčenat ne postoje ustanove srednjoškolskog odgoja i obrazovanja. Učenici s područja Općine Svetvinčenat pretežno gravitiraju prema Puli.

Obzirom na postojanje samo dva fakulteta na istarskom području, studenti s područja općine Svetvinčenat gravitiraju prema Gradu Puli, odnosno na Sveučilište Juraj Dobrila. U općini Svetvinčenat postoji proces dodjele stipendija.

Zdravstvo predstavlja jedan od značajnih problema. Razlozi su brojni, jer zdravstvena djelatnost je neprofitna djelatnost i cijela zdravstvena zaštita mora biti dostupna svakom pojedinom građaninu. Na koji način, to ovisi o financijskoj moći, ali i spremnosti i razumijevanju lokalne politike za potrebe i probleme zdravstvene zaštite. U cijeloj županiji djeluje ukupno 27 javnih zdravstvenih institucija te 359 privatnih. Na 1.000 stanovnika u Istarskoj županiji ima 2,23 liječnika i 2,61 bolnička postelja na 1000 stanovnika. Kako bi se definirala županijska javno-zdravstvena politika Istarska županija donijela je strateški dokument „Plan zdravlja“ čiji je program potrebno i implementirati.¹

Na području općine Svetvinčenat sustav zdravstvene zaštite osigurava primarnu medicinsku zaštitu. Prisutne ustanove zdravstvene zaštite su 1 ambulanta opće medicine i 1 stomatološka ordinacija. Smatra se da je potrebna kompletna rekonstrukcija krovništva ili postavljenje novog. Ambulanta pokriva čitavo područje općine Svetvinčenat i ne radi pun radno vrijeme te se na to nadovezuje činjenica da općina treba potaknuti razvoj novih specijalističkih ambulanti. Drugi problem je nedostatak ustanova u funkciji socijalne skrbi u općini Svetvinčenat iako na području Istarske županije postoji 6 centara socijalne skrbi i to u Puli, Pazinu, Labinu, Rovinju, Poreču i Bujama. Socijalna skrb je u načelu u nadležnosti institucija, ali razvojem civilnog društva postoji mogućnost razvoja izvaninstitucionalnih programa socijalne skrbi. Razvojem civilnog društva omogućuje se rasterećenje institucija kako u financijskom tako i u kadrovskom te infrastrukturnom smislu.

Šport je značajan za rekreaciju i odmor stanovništva od svakodnevnice. Na području općine Svetvinčenat već tradicionalno postoji kvalitetan športski potencijal. Kao i na cjelokupnom području države javlja se nedostatak financijskih sredstava, što rezultira lošim stanjem opreme u većini klubova. Ipak, područje općine Svetvinčenat je idealno za amatersko i profesionalno bavljenje športom kao što su nogomet i boćarstvo.

Jednu od okosnica razvoja općine Svetvinčenat trebalo bi predstavljati razvoj poslovne infrastrukture. Razvoj poduzetništva, osim kroz izgradnju i oživljavanje poduzetničkih zona, podržavat će se ovdje i drugim mjerama gospodarske politike na lokalnoj razini. Stoga će biti potrebno razviti novi model poticaja koji u ovom trenutku nije adekvatno razrađen. Svi gore navedeni koraci koji će se poduzimati trebali bi potaknuti stvaranje novih radnih mjesta koja će osigurati egzistenciju, a time i na rješavanje problema stope strukturne nezaposlenosti na području općine Svetvinčenat kao i zadržavanje mlađeg dijela populacije unutar općine Svetvinčenat.

¹ Izvor: ROP Istarske županije, 2006. godina

4. STRATEŠKI CILJ 3 – UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA LOKALNOG STANOVNIŠTVA

Opći trend u svijetu, pa i u Hrvatskoj je zaštita okoliša. Taj trend dolazi kako posljedica nepažnje prema čovjekovoj okolini kroz niz od pedesetak godina pojačane industrijalizacije. Spoznajom o ograničenosti kapaciteta prirode čovjek se doveo u nezavidnu poziciju da mora na uštrb prirode ograničavati svoj ekonomski rast. O ovoj problematici napisano je niz radova, održano veliki broj foruma, sjednica, predavanja, doneseno nebrojeno zakonskih akata i strategija, što je u konačnici rezultiralo gubitkom iz vida svrhe svega toga, a to je kvaliteta života pojedinca, ali i cjelokupnog društva.

Na sustav cijeloživotnog obrazovanja treba gledati kao na mehanizam koji će smanjiti jaz između tržišne ponude i potražnje za određenim profilima radne snage.

Može se zaključiti da je definiranje obrazovanog sustava jedan od osnovnih čimbenika osiguranja potrebne kvalitete ljudskih resursa, a time i povećanja konkurentnosti pojedinih gospodarskih sustava, bilo na mikro ili na makro razini.

4.1. Zaštita okoliša

Potrebno je prilikom planiranja razvoja očuvati razvojni potencijal općine Svetvinčenat, a to je moguće samo na način da se prostor/okoliš koristi planirano i racionalno, te da se na području općine osigura kvalitetan život i gospodarski razvoj.

Prostornim planom su utvrđeni ciljevi i interesi koji su važna determinanta razvoja na području općine Svetvinčenat. Potrebno je imati na umu činjenicu da korištenje prostora treba osigurati sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja u kojem se okoliš nalazi.

U ovom kontekstu svrha zaštite okoliša usmjerena je prema poboljšanju turističke ponude i održivog razvoja turizma. Prema Prostornom planu Općine Svetvinčenat određuju se kriteriji zaštite okoliša koji obuhvaćaju mjere očuvanja bioloških, krajobraznih i posebnih vrijednosti prirode, zaštitu zraka, zaštitu tla i podzemnih voda, zaštita od buke, zaštita od ionizirajućih i neionizirajućih zračenja te mjere zaštite i spašavanja. Jedan od najvećih problema je otpad, tj. problematika odlagališta, prikupljanja, sortiranja i reciklaže te ponovnog korištenja otpada. Na području općine Svetvinčenat uspostaviti će se izdvojeno prikupljanje korisnog otpada, i to odgovarajućim standardnim kontejnerima grupiranim za više vrsta korisnog otpada (obavezno: staklo, metal, papir, limenke, a alternativno i za istrošene baterije). Na području općine ne predviđaju se druge vrste sabirališta ili odlagališta otpada, pa čak niti za građevinski otpad. Građevinski otpad od rušenja građevina mora se, kao inertni otpad, zbrinuti u okviru deponija građevinskog otpada na području Grada Pule, u svezi čega Općina Svetvinčenat s Gradom Pula mora zaključiti posebni ugovorni odnos. Otpad iz iskopa iskoristiti će se na mjestu (zemlja za uređivanje parcela i javnih površina, a kamen iz iskopa za pripreme građevne radove na javnim površinama).

Na području općine Svetvinčenat isključuje se svaka mogućnost obavljanja djelatnosti koja može proizvesti otpad koji emitira ionizirajuće zračenje, ili pak kemijski ili biološki toksični otpad, te otpad koji se može svrstati u skupinu lako zapaljivih ili eksplozivnih tvari.

Važan element politike zaštite okoliša na nacionalnoj razini je proces pristupanja Hrvatske u EU. Iako je nacionalna domena nevažna za JLS, zakoni i usvojeni propisi legislative EU ipak će se u određenoj mjeri reflektirati na lokalne prilike. Da bi postala članicom, zemlja kandidatkinja mora poduzeti sve kako bi ispunila uvjete koje joj postavlja EU radi prihvaćanja pravne stečevine koja sadržava više od tristo različitih propisa koji se odnose na onečišćenje zraka i vode, kemikalije, zbrinjavanje otpada, biotehnologiju, zaštitu od radioaktivnog zračenja i očuvanje prirodnih izvora. Smatra se kako je poglavlje zaštite okoliša jedno od najsloženijih poglavlja pregovora. Financiranje projekata zaštite okoliša moguće je ostvariti povlačenjem sredstava iz EU fondova.

4.2. Cjeloživotno obrazovanje

Današnje vrijeme obilježeno je ekonomskim i socijalnim promjenama koje rezultiraju ubrzanom tranzicijom društva u „društvo znanja“. U tom kontekstu nije samo dovoljno stjecanje akademskih zvanja, nego su potrebni novi pristupi u obrazovanju i učenju. Ova pojava povezana je i s ubrzanim starenjem stanovništva što zahtjeva produljivanje njihovog radnog vijeka te se u posljednjem razdoblju sve više govori o tzv. cjeloživotnom učenju, odnosno o aktivnom učenju tijekom života, s ciljem unapređivanja vlastitih znanja, vještina i sposobnosti, posebno u poslovnoj perspektivi.

Općenito je poznato da su raspoloživost odgovarajućih resursa i njegova učinkovita alokacija važan preduvjet za razvitak pojedine ekonomije. No, pritom je potrebno istaknuti značenje kvalitete ljudskih resursa kao **pokretača i nositelja svih poslovnih procesa i aktivnosti**. Upravo se efikasno korištenje ljudskih resursa i kontinuirano ulaganje u njihovu kvalitetu postavljaju kao prijeko potrebne razvojne osnove svakog nacionalnog, a još više lokalnog gospodarstva i njegovih pojedinih segmenata. U ovom kontekstu smatra se potrebnim spomenuti istraživanje Svjetske banke koje pokazuju kako gotovo svaki treći građanin Hrvatske s diplomom živi u inozemstvu, a sa stopom migracije od 29,4 posto Hrvatska je zauzela prvo mjesto u Europi po odlasku visokoobrazovanih ljudi. Ukoliko se taj trend nastavi posljedice će biti katastrofalne za razvoj Hrvatske, a koji će se odraziti i na razvoj lokalnih zajednica u još jačem intenzitetu.

Može se zaključiti da je definiranje obrazovanog sustava kao osnovnog čimbenika osiguranja potrebne kvalitete ljudskih resursa, a time i povećanja konkurentnosti pojedinih gospodarskih sustava, bilo na mikro ili na makro razini. Stoga, obrazovni sustav zasigurno zahtijeva veću pozornost i mnogo više od površnih teorijskih promišljanja u kojem se zahtijeva aktivna participacija lokalnih zajednica, pa tako i Općine Svetvinčenat.

Aktivnosti poput organizacije savjetovališta za alkohol i prekomjernu težinu, program aktivnosti za djecu (formiranje udruge), program vaninstitucionalnog obrazovanja (tečajevi), sistem poticaja odvijanja izborne nastave te revizijom sistema stipendiranja kako bi se

podignulo školstvo na višu razinu su samo dobri primjeri općine Svetvinčenat koje će Općina pokušati ostvariti u nadolazećim godinama.

POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

POPIS SLIKA

Slika 1: Strategija razvoja pojedinih JLS	4
---	---

POPIS TABLICA

Tablica 1: Kriteriji za odabir projekata Regionalnog Operativnog Programa (ROP-a) Istarske županije.....	7
--	---

Prilog 1: MJERE RAZVOJA- detaljan prikaz
